

**Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение
«Детский сад №1 «Мичийээнэ» с. Кысыл-Сыр
муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия)»**

Заверяю:
старший воспитатель МБДОУ «Детский сад №1
«Мичийээнэ» с. Кысыл-Сыр
_____ Гоголева М.П.
от « » _____ 2024г

**«Смешариктар планеталарыгар айан»
бэлэмнэнии бөлөх оҕолоругар ахсаан дьарыгын кэнспиэгэ**

2024с.

Сыала: айан-оонньуу нөнгүө оџолор ахсаанна билиилэрин, үөрүйэхтэрин, сатабылларын чингэтии.

Соруктара:

Үөрэтэр:

- 1 – 10 диэри уонна төттөрү ахсаан ааџарга эрчийии, судургу арифметическай задачалары суоттуурга, суоттааһынын сыыппыралар көмөлөрүнэн суруйарга үөрэтии;
- геометрическай быһыылары, килиэтка тэтэрээт илийһигэр хайысханы быһаарары салгыы үөрэтии,
- ахсаанна тэннээн көрүү (элбэх, аџыйах, тэннэһии) бэлиэлэрин туттууну чингэтии;

Сайыннарар:

- оџо толкуйдуур дьоџурун, болџомтун, тобуллагас өйүн сайыннарыы;
- ахсааны өйгө ааџар дьоџуру сайыннарыы;
- өйдүүр, кэпсэтэр, бэйэтин санаатын сөпкө этинэр үөрүйэхтэрин сайыннарыы.

Иитэр:

- оџо бэйэтэ онгорор буоларыгар, үөрэх соруктарын өйдөөн бэйэтинэн толоро сатыырыгар иитии;
- ахсаанна интириэһи үөскэтии, бииргэ үлэлииртэн, соруудахтары ситиһиилээхтик толорон үөрэригэр иитии.

Методическай ньымалар:

- Оонньоохун (оонньоуу, соһуччу үөрүүлээх түгэннэр).
- Көрдөрүү (презентация).
- Тылынан (санатыы, ыйытыы, оџолор туһунан хоруйдара, сэхэргэһии, хамсаныылаах тохтобул, хайџабыл, биирээһин).
- Практическай (соруудахтары толоруу).
- Хайџааһын, дьайымалы ырытыы (анализ).

Үөрэх уобаластара: оџо уопсастыбаџа сылдыарын – бодоруһарын сайыннарыы, билэр – көрөр дьоџурун сайыннарыы, тылын – өһүн сайыннарыы, кэрэни өйдүүр дьоџурун сайыннарыы, этин – сиинин сайыннарыы.

Тыл саппааһыгар үлэ: пульт

Эрдэ ытыллыбыт үлэ:

ахсаан дьайымала, дидактической оонньууларга атрибуттары оноруу, ахсаанна сыһыаннаах дидактической оонньуулар, логической уонна математических задачалары суоттааһын.

Туттуллубут тэрил: ноутбук, экран, презентация, мээчик, кэмбиэртээх сурук, суоттуур карточкалар дуоска, лыахтар,

Түнэтиллэр тэрил: сорудахтаах карточкалар, хас биирдии оҕоҕо геометрическэй бвһылар, клей, боростуой харандаастар, клетка тэтэрээт.

Нымалар: сэхэргэһии, көрдөрүү, быһаарыы.

Туттуллубут литература:

- З.А. Ефанова «Комплексные занятия по программе «От рождения до школы» под редакцией Н.Е. Вераксы, Т.С. Комаровой, М.А. Васильевой» (подготовительная группа), Волгоград : Учитель, 2015. – 303с.
- Интернет ситимэ.

№	Дьарык хаамыта	Дьарык хаамыта			Туттуллар нымалар	Былааннамыт түмүк
		Иитээччи хамсаныта	Оболор хамсанылары	Бириэмэтэ		
1.	Кирири чааһа. «Үтүө санааны үллэстии» психологической эрчиллии.	– Оболор, кэлбит ыалдыттарбытын кытта дорооболоһуоххайын. – Уонна бары сиэттиһэн төгүрүччү туран, бэйэ-бэйэбитин эбүрдэлэһиэбин. – Мин эһиэхэ санаабын этиэм, эһиги «Биһиги эмиэ!» диэн эһиэттээн иһээрин. Саҕалыбыт дуо? Музыканын добуһуол • Мин эһигини кытта үчүгэй настырыаннаабынан үллэстэбин! • Мин эһиэхэ мичээрбин бэлэхтиибин! • Мин үөрэбин! • Мин дьолбуттан ыстангалыбын! • Мин эһигини таптыбын! • Мин эһигини кууһабын! – Бүгүһүнү күммүт хайаан даҕаны үтүө буолуо, элбэх сананы, интириэһинэйи аҕалыа.	<i>Оболор группаҕа хааман кирирэллэр, ыалдыттары кытта дорооболоһоллор.</i> <i>Бары төгүрүччү туран куустуһаллар.</i>	3 мүн.	Сэһэргэһии, көрдөрүү	Оболор ыалдыттары кытта этиитигэ суох дорооболоһоллор. Бэйэ-бэйэни кытта сылаастык сыһыанаһаллар.

2.	Сүүрн чааһа.	– Мин билигин карточкалары биэриэм, бу эниги билиэттэргит буолуохтара. Точкалар ахсааннарын аабын уонна сөптөөх чыыһыланы остуолга булан олорун, бу эниги миэстэбит буолуо. – Дьарыкпытын саҕалыахпыт иннигэр, бастаан быраабылалары хатылыаххайын эрэ. Мин саҕалыам, отгон эниги салбаан биэриэхтээххит. • Остуолга олоҕор... (көнөтүк). • Остуол орон буолбатах, онон сытар ... (сатамат). • Эппиэттиргэ айдаарыма, илиигин эрэ . . . (өрө уун, көтөх). – Сөп, көнөтүк олоробут, атахтарбытын холбуу тутабит, сиспитин көннөрөбүт. – Оҕолоор, бүгүн сарсыарда уһуйаанга кэлэммин остуолбар суругу булан ылым, бу сурук эһиэхэ ананан кэлбит. Кимтэн буолуой, билэбит дуо? – Смешариктар дойдуларыттан Ёжик ыһпыт. Аабыаххайын эрэ! <i>Ёжик суругун аабын.</i> «Дорооболорун, күндү оҕолоор! Эһиэхэ Ёжик суруйабын. Миэхэ эниги тускутунан саамай көрдөөх, өйдөөх, хорсун оҕолоор	<i>Оҕолоор миэстэлэрин булан остуолларга олоппоско олороллор.</i> <i>Оҕолоор быраабылаһры ситэрэн иһэллэ:</i> <i>Смешариктар ойуулаах конверт көрдөрөбүн</i> <i>Болбойон истэллэр.</i>		Ахсаан аабын миэстэлэрин булан олороллор. Дьарык быраабылаларын тутуһар буолаллар.

		дизн кэпсээтилэр. Планетабытыттан ханнык эрэ сыыппара сүтэн хаалла. Ол иһин эһигини көмөбө кэлэргитигэр ынырабын. Эһиги күүтэбин! (1 слайд) – Хайа, оҕолоор, туох дизн суруйбутуй Ёжик? – Смешариктар планеталарыгар көмөбө барабыт дуо? – Смешариктар эһиэхэ анаан интириэһинэй сорудахтары бэлэмнээбиттэр. – Тэтэрээпитин арыяабыт. Сыышпыралары бэрээдэгинэн холбоон бүгүн биһиги тугунан айанныырбытын билиэхпит. – Дьэ тугунан көтөр эбиппитий? Туох табыста? Ракетанан көтөр эбиппин дии. (2слайд) – Онтон бу тугуй оҕолор? (3слайд) – Ракетабыт өрө көтөн тахсарыгар салайар пульт баар буолуохтаах. Пулт сорох кнопкалара суохтар. Кнопкалары геометрической быһыыларынан солбуйуохпут уонна сөпкө сыһыардахпыттына ракетабыт биирдэ көтөн тахсыа. Эһиги иннигитигэр ханнык геометрической быһыылар сыталларый? – Ханас илиибит ханна баарый, оттон уна илиибит?	<i>Оҕолор эппиэттэрэ:</i> <i>Оҕолор эппиэттэрэ:</i> <i>Оҕолор соруудабы толороллор, музыка добуһуоллуур.</i> <i>Оҕолор: Ракета!</i> <i>Оҕолор эппиэттэрэ:</i> <i>Оҕолор эппиэттэрэ:</i> <i>Оҕолор ханас, уна илиилэрин</i>			

		– Сорудағы болбойон истинг! – Пульт ортотугар көнө муннугу сыһыарын. (4слайд) Үөһээ ханас муннукка төгүрүгү сыһыарын. Пульт аллараа өттүгэр ортотугар түөрт муннугу сыһыарын. Уна үөһээни муннукка ромб сыһыарын. Пульт ханас аллараа муннукка ньолбуһах сыһыарын. Пульт үөһээ өттүн ортотугар үс муннугу сыһыарын. Уна аллараа муннукка сулус сыһыарын. – Маладыастар! Барыгытыгар сөпкө табыста дуо? (5 слайд) – Чэйинг эрэ, бары миэстэбитигэр көнөтүк олоробут. Ракетабыт өрө көтөрүгэр кнопкаларбытын биіртэн уонна диэри сөпкө аабыахпытын наада. – 1-10! Көттүбүүт! (6слайд) <i>Слайдаҕа ракета көтөрүн көрдөрөбүн.</i>	<i>көрдөрөллөр. Оболор геометрической быһыылары истэн сыһыараллар.</i> <i>Оболор биіртэн уонна диэри аабаллар.</i>			Геометрической быһыылары билэллэр. Уна, ханас, ортоку, үөһээ, аллараа диэн хайысхаҕа араарар буолаллар.
3.	Кыра хамсанылаах ооньуу «Чыһыланы ааттаа».	– Дьэ, биһиги смешариктар планеталарыгар кэлэн түстүбүт. Биһигини бастакынан Ежик уонна Крош көрсөллөр. (7слайд) – Бастакы сорудахпыт «Чыһыланы ааттаа» диэн. Ханнык чыһыла инники диэн ааттанарый (ааттаммыт	<i>Оболор эппиэттэрэ: ахсаан.</i> <i>Оболор эппиэттэрэ:</i>	3 мүн.	<i>Көрдөрүү, быһаарыы</i>	Инники уонна кэнники чыһылалары ааттыыр буолар.

		чыыһыла иннигэр турар чыыһыла) уонна ханнык чыыһыла кэнники дэнэрий (ааттаммыт чыыһыла кэнниттэн кэлэр чыыһыла)? Мин эһиэхэ мээчиги быраҕыам, оттон эһиги мээчиги хабаан баран миэхэ төттөрү быраҕаргытыгар инники уонна кэнники чыыһылалары ааттыгыт. <i>Чыыһыла этэн баран аҕыйах оҕоҕо мээчик быраҕабын.</i>	<i>Оҕолор иннигэр уонна кэннигэр чыыһыланы этэн төттөрү мээчиги быраҕаллар.</i>			
4.	«Бэлиэни сөпкө туруор» (элбэх, аҕыйах, тэннэһии бэлиэлэрин туруоруу)	– Маладьыастар! Ежик уонна Крош соруудахтарын бэрткэ толордугут! Салгыы Карыч соруудаҕын толоруохпут. – Карыч интириэһинэй соруудаҕы толкуйдаабыт (8слайд) – Кини чыыһылалары тэннээн көрөргүтүгэр уонна элбэх, аҕыйах, тэннэһии бэлиэлэрин сөпкө туруорун диэбит: 3...6, 8...5, 2...2, 7...4, 10...2, 3...3, (9 слайд) – Туруордугут? Тэннээн көрөбүт (10слайд). Бары сөпкө онорбуккут дуо?	<i>Оҕолор соруудаҕы толороллор.</i>	5 мүн	<i>Көрдөрүү, быһаарыы.</i>	Чыыһылалары тэннээн көрөн, элбэх, аҕыйах, тэннэһии бэлиэлэрин сөпкө туруорар буолар.
5.	«Задачаны суоттаа».	– Маладьыастар! Онтон кэлэр соруудаҕы Совунья бэлэмнээбит. (11 слайд) 1. Тая вазаҕа 3 розаны уонна 4 гвоздиканы туруорбут. Вазаҕа	<i>Оҕолор эппиэттэрэ: 7 сибэкки буолбут</i>	5 мүн		Задачаны суоттаан, сыыппыралары суруйар буолар.

		барыта хас сибэкки буолбутуй? 2. Миша корзинаға 5 яблоконы уурбут, онтон Маша кэлэн 3 яблоканы ылбыт. Хас яблоко хаалбытый? 3. Машаға 5 фломастердаах эбит, ийэтэ өссө 5 фломастер биэрбит. Маша барыта хас фломастердаммытый? (12слайд) – Суоттаатыгыт? Тэннээн көрөбүт. (13слайд)	<i>Оҕолор эппиэттэрэ: 2 яблоко хаалбыт</i> <i>Оҕолор эппиэттэрэ: 10 фломастер</i>			
6.	Хамсаныылаах тохтобул «Ракета»	– Маладыастар! Оҕолор биһиги тугунан көтөн кэлбиппитий? Нюша уонна Лосяш эһигини хамсаныылаах тохтобулга ыныраллар. <i>Видео презентация холбуубун.</i>	<i>Оҕолор эппиэттэрэ: раектанан.</i> <i>Оҕолор видеое көрөн хамсаналлар.</i>	3 мүн.	Көрдөрүү, быһаарыы.	Музыка тэтимин батыһан хамсанар буолар.
7.	Графический дыктаан.	– Сынньанныгыт? – Аны Бараш соруудахтаах эһигини көрсөр! (16слайд) – Боростуой харандааскытын ылын. Харандааскытын кыһыл точкаға уурун. <i>Дуоскаға килиэткэлээх кумаабыга 1-2 хаамыытын көрдөрөбүн.</i> – Болҕойон истин! 1 клетка үөһээ, 3 клетка ханас, 3 клетка аллараа, 2 клетка уна, 2 клетка аллараа, 1 клетка ханас, 1 клетка үөһээ, 1 клетка ханас, 2 клетка аллараа, 3 клетка уна, 4 клетка үөһээ, 2 клетка ханас, 1 клетка үөһээ, 2 клетка уна.	<i>Оҕолор эппиэттэрэ:</i>	5 мүн	Көрдөрүү, быһаарыы.	Уна, ханас, ортоку диэн хайысхаға араарар буолаллар.

		– Туох табыста оҕолор? (17 слайд) – Смешариктар планеталарыгар ханнык чыыһыла сүппүт эбитий? Смешариктарга соруудахтарын толорон, сүппүт 5 чыыһыларарын булан биэрдибит. Оҕолоор онтон оскуолаҕа саамай туйгун-үрдүк сыана хас буоларын билэбит дуо? – Маладыастар! Саамай сөп, осколаҕа үөрэнэ бардаххытына өрүү 5 сыанаҕа үөрэнээрин диэн тураммын, барыгытыгар 5 сыыппара түөскүтүгэр сыһыарабын. <i>Оҕолорго түөстэригэр 5 сыппараны сыһыарабын</i>	<i>Оҕолор эппиэттэрэ: 5 чыыһыла</i> <i>Оҕолор эппиэттэрэ: 5 сыана</i>			
8.	Түмүк.	Чэ, дыиэбитигэр төннөрбүт кэллэ! – Эмиэ пульты ылабыт. 10тан 1гэ дылы төттөрү ааҕабыт: 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1. Көттүбүүт! <i>Слайдаҕа ракета көтөрүн көрдөрөбүн.</i> – Биһиги сиргэ түстүбүт! Дьарыкпыт манан түмүктэнэр. Ханнык геройдарын планеталарыгар айаннаан кэллибит? – Оҕолоор, бүгүнгү дьарыкка тугу сананы биллигит? – Туохха үөрэннигит? – Ханнык соруудах ордук	<i>Оҕолор эппиэттэрэ: оранжесвай, саһархай, от күөх өннөөхтөр.</i> Оҕолор бэйэлэрин сыаналыылар, лыахтары өрө көтөҕөллөр).	3 мүн	<i>Кэпсэтиһии, сэлэргэһии.</i>	

		чэпчэки этэй? – Ханнык сорудах наһаа ыараҕан эбитий? – Ким үчүгэйдик дьарыктанна дии санаатыгыт? – Эһиги иннигитигэр лыахтар сыталлар (оранжевай, саһархай, от күөх өгнөөхтөр). – Хайдах өгнөөхтөрүй? – Оҕолор билигин бэйэҕитин сыаналанаҕыт сөп. Истин эрэ, от күөх өгнөөх лыах – барытын өйдөөтүм. Саһархай лыах – өйдөөбүт гынан баран, барытын буолбатах. Оранжевай өгнөөх лыах – тугу да өйдөөбөтүм. Лаыхтары талан бу сибэккилээх хонууга сыһыарын. Дуоскаҕа сибэккилээх хонууга оҕолор лыахтарын сыһыараллар. – Маладьыастар оҕолор! Ёжик доҕотторун кытта эһиги сорудахтары хайдах толорбуккутун көрөн сөбүлээтилэр, ол иһин эһиэхэ бэлэхтэрин утары ууналлар. – Манан дьарыкпыт түмүктэнэр, барыгытыгар махтанабын.				